

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**IOAN. PETRI || MAFFEI, || BERGOMATIS, || E SOCIETATE ||
IESV, || HISTORIARVM || INDICARVM || LIBRI XVI. ||
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI
IV. ||**

Maffei, Giovanni Pietro

Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.

VD16 M 105

Lvdovici Froii Ad Socios in Indiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

LVDOVICI FROII AD
Socios in Indiam.

NNO proximo, Vocatus in
 hostibus concremato, & exilio,
 mus Turrianus cū Ludouico Al-
 da, & Iacobo Consaluo officij
 conquisitus a Christiano quodam
 bili viro Tacaxim oppidū Regi-
 genis æger nauī decessit.

autem ab Antonio Firandensi viro Principe acce-
 Cosmi iussu Tacaxumam contendi sibi frigidissimam
 vexatus, quæ me quatuor menses male habuerunt. Es-
 dem venit post mensem Ioannes quoque Fernando
 sulani sunt numero trecenti circiter & quinquaginta
 Christiani omnes, quorum quibus licet, aduenientibus
 hi nauigiolis obuiam prodire, cæteris in litore per-
 lantibus, quorum omnium quanta sit pietas atque re-
 gio, ex eo facile iudicabis, quod bis in nocte ad Domi-
 num deprecandum, Christiue tormenta necemque
 reputandā surgere è lectulo consueuerunt. Quam
 mis tenebris multi cū se in preces fuderunt, ad ma-
 am vsque noctem in ea cogitatione suimet pæne
 persistunt. Pyxidiculam ego cerearum agni consecra-
 ginū, quas Romæ summus Pontifex consecrauit, So-
 ciji nostris attuleram ex India, id ubi reseruit. Chri-
 na quædam anus Facatensis, multis precibus
 hi earum extorsit. Eius rei fama statim hoc non
 pererebuit, itaque ad me quotidie & Firando, & alijs
 locis nauigia veniebant virorum & feminarum que
 sima, & reliquijs illis amoris (sic enim appellam) alijs
 à nobis efflagitantium; negari non poterat. itaque
 eius ceræ consecrationisque mysterium exponitur. Io-
 annes, deinde in eos distribuatur. & sanæ ceram in par-
 ticulas ita minutas secare coacti sumus, vt Christiani
 mille quingentis ac triginta sufficerent. quas pro-
 quisque copijs vel argentea theca, vel ænea, vel stannea
 vel ex aurichaleo includebant; ex altera parte naminè

IESV spinea corona circumdato, ex altera tribus ad i-
 mam Crucē clavis incis. Templum autē ipsum, quod
 Firando, alijsque ex insulis confluentem ad nos multitu-
 dinem non caperet, per eos dies amplificatum, & sacra-
 tio atque adificijs ad hyemem traducendam ornatum
 est. opere absoluto, dum Iaponius quidam apud nos ce-
 ram in candelarum vsum ad ignem liquat, arida palea-
 rum materia, è quibus parietes erant exstructi, flāmam
 ita aude arripuit, non modò vt hospitium nostrum æ-
 det, sed etiam quindecim fere vicina Chri-
 stianorum tecta comprehenderit atque consumperit.
 quorum sanè mihi æquitas animi ac patientia visa est
 admirabilis, cum incensis domibus domesticoque in-
 strumento, in publicum se coacti proripere, tempesta-
 te perfrigida, cum è cœlo densa nix caderet, vnà cum
 coniugibus liberisque, qui nonnullis eorum erant septi-
 ni, octoniue, nostram tamen vicem magis quàm suam
 ipsorum dolerent. Ex ea clade sacrorum apparatus Dei
 beneficio ereptus est, & aliquid è suppellectili vestibul-
 que, quas nos omnes egentibus Christianis ijs, quorum
 domus arserant, miseratione commoti diuisimus. Ioan-
 nis verò Fernandi commentarius multis iam annis cla-
 toratus, in quem ille sacras conciones, & catechismi ex-
 plicationem Iaponico sermone retulerat, sanè quàm in-
 commodè periit. Ego interea cum ægrotus decumbe-
 rem, ex eo periculo me ad quendam Christianum rece-
 dit, & in summa egestate florea mihi pro stragulo
 signum pro cervicali: eò statim magna vtriusque
 turba hominum ac puerorum turba confluit, incom-
 moda nostra & calamitatem, lacrymis profrequentium:
 quos parentes lugere dixisses: atque, vt est gens ad o-
 nem humanitatem ac misericordiam prona, quam
 in summis rei familiaris angustijs, alij ad me con-
 fugerunt, adum suis met vellimētis exuere se se, alij in cibum
 tres sue cochleas, alij virides cepas, alij deniq; sylue-
 stallium afferre. aliquot etiā Firandenses, & Tacaten-
 sium Christiani, qui in eam insulā anno priore Vocoxiura
 nauigauerant, cocta nobis cibaria septem octoue dies è
 suis

fuis domibus misere. Eius incommodi nuntio Frigidum vicinasque in insulas perlato, confestim ad nos subleuandos Christiani cum fabris, paleis, funibus, & dinibus aduolarunt: quorum opera cum ardes non templumque, tum etiam incensa Christianorum in magno omnium gaudio ac voluptate refecta sunt.

Sed idem tempus ecce noua calamitas. Aeuclum India pretiosum ornatum sacrorum vna cum aurum xtili, & simul vitria vasa donanda principibus, Frigidus Colonus, vt ibi videlicet ab incendijs tutiora essent, Christianum amicum custodienda transmiserat. Sed dum ludos quosdam profanos ipso Cinerum die a barbari, vnus ex ijs temere arreptum ignem in arborum coniecit, qui vento adiuuante, adeo vehementer uuum excitauit incendium, vt bonam vrbis partem in arboribus Antonij dynastæ, & Christiani eius qui ad se seruabat, momento pane temporis lauferit. quæ res magnam mihi præcipue, febri, tali anni tempore, laborum patientiæ materiam præbuit, quod in eas ego quotque cinas, Diui Thomæ partes, quæ appellantur, in nonnulla valetudinis aduersæ remedia, quibus ad idum inops est hæc terra, conieceram. Inde, paucis interiectis diebus, vigilias agere sumus coacti latronum & hostium metu, quibus paruus hoc Firandi regnum infestum est: paratisque nauigijs quibus aliud, si res fieri aucteretur sacra vestis & instrumentum, nos cum Christianis in editum locum munitumque recipimus. Sed belli tumultus ille Deo fauente sublatus est. At quoniam laponicæ linguæ ignoratio rem Christianam magno opere distinet, crepto ex assiduis occupationibus tempore, faciendum sibi frater noster Fernandus excolegit, vt de laponico sermone grammatica præcepta conferberet ijs duplex etiam Lexicon addidit: in altero laponicas voces, in altero Lusitanicas alphabeti ordine cum sua cuiusque significatione prætexens. Sexto vel septimo mense, haud tamen ideo intermissis conuocatus, cæterisque muneribus, eam lucubrationem abfoluit, in primis utiq; necessariâ laponijs excolenda.

In ferijs Natalibus, atque Paschalibus, incolarum summa religio. Nocte Natali sub vesperā ientaculo excipros bifariam in templo diuisimus. Ibi alternantibus choris ceteros ex veteri testamēto locos, sacrasq; Prophetarum prädictiones tempori accommodatas versu Iaponico decantant. Deinde solennia missarū sacra peracta sunt. Dominica in palmis cum sacrum fieret, Passione Domini per vices, vt fit, recitanda, tanta populi cōploratio orta est, vt vix inter pronuntiandum nos mutuo exaudire possemus. Iam sexta feria, quæ proximè consecuta est, complures tum Firādo, tum ex firatim pagis Christiani ad verberationem cum flagris ac tunicis cōfluxere, quod Firandi conuentus huiusmodi ab Rege prohibentur. nec seuientibus eo die procellis atque imbribus deterriti sunt, quod minus acriter sese cædētes, sanguinemq; mittentes, per multos passus agmine compulso incederent. quod ipsum separatim mulieres quoque, Christi amore incensæ fecerunt, idq; summa cum pietate, & sanctimonia. Porro aquam Sabbato sancto benedictā, magno studio ac fide ad morbos pelleudos partim apud se religiose asseruādā sumpserūt, partim etiā firandam, ceterasq; in insulas atque oppida Christianis dono mittendā. Paschali verò die Dominico, ad gratulationem species tantum & pompa magnifica defuit. cetera sanè egregia. Vnum dumtaxat palmum erat nobis, quo eodem pro umbella in supplicatione vsi sumus. sub ea gestabam ego sacratissimū CHRISTI corpus in calice, linteatus præibat Fernandus, cuius roscæ redimitus, & quamquam macie ita cōfectus, vix hæere vestigijs posse videretur; valde tamen iundè ranebat, Dic nobis MARIA, quid vidisti in via? cui respōdebat ex altera parte Iaponius quidam senex, nullam bacillo pulsans: nec enim vlla in his locis organifica sunt. Eo die cibum apud nos cuncti sumpserunt, quod festis feruè celebrioribus factitant, præsertim vnde Visitationi MARIAE VIRGINIS sacro, quæ diem præcipuo cultu atq; honore exigunt Misericordiæ sodales, cōiuij curatoribus in qualibet Ecclesia cōstitutis.

k s

Ipsis

Ipsis hebdomadæ sacrosanctæ diebus, Firandensium
 cidit, ad prouidentiam Domini iustitiamque decla-
 dam admodum illustris. Princeps Bonziorum erat
 be quidam, Salsimandaque nomine, regni totius huius
 tanquã Archiepiscopus, capitalis Christianæ religio-
 inimicus. cuius scelere antea & Cruces præfixæ, & Galla
 Villela cum reliquis omnibus è Societate nostra pro-
 do pulsi exclusiue fuerant. quam rem Antonius gra-
 sta grauissimè tulerat, nec tamè vindicarat, eo quod
 zius principum affinitatibus admodum potens esse
 igitur ab eodem Antonio, qui tum regis exercitus im-
 perator vnâ cum Rege militabat, per interpretem peti-
 fundum quendam continuandum prædij delubrorum
 suorum. Id cum Antonius aperte negasset, accessit
 misit continuè Bonzium priuim, qui Antonij villas, de
 inde sex circiter Christianorum Antonij populorum
 domos incendere. Enimuero tum Antonius rei atro-
 citate commotus Regem adit, Bonzium improbatè
 diutius aut tolerari non posse: nisi in ipsum Rex animi
 aduertat, sese confestim rei militaris cura depolita, in
 vlciscendam eam iniuriam profecturum cui Rex quam
 quam inuitus ac mœrens, tamen quod Antonij
 nobilissimi, & secundum se opulentissimi opera
 mum indigeret, respondit se totam rem ipsius arbitrio
 planè permittere. Tum recordatus iniuriarum, quibus
 ille nos affecerat, postulauit Antonius, vt Bonzium eo
 dignitatis gradu deiectum, Firandensium regni finibus
 petuè exterminaret: & ne qua spes reditus ei remane-
 tur, agros illius ac bona alijs possidenda assignaret. Quo
 statim factis, & Christiani molesto grauique aduersitate
 berati, & Bonzium dedecus ingens, ac dolor inuisibilis
 Decem menses Tacaxumæ fuimus: quo tempore
 tio vicinas insulas, quæ in Antonij ditione sunt, præ-
 nandus inquit nec sanè frustra. nam & Christiani, quibus
 aduētum mirum in modum recreati, & barbari multo ad-
 ouile Christi perducti sunt: in ijs verula quedam annu-
 agens circiter nonagesimum, mulier honorata, multis
 affinitatibus pollens. Hæc beatitudinis gratia, multa sa-
 ponis

ponis delubra superstitionis peregrinationib⁹ circumie-
 rat, habebatque papyraceam tunicam, quæ descriptâ A-
 midæ vitam continebat, quam illi cum alijs diplomari-
 bus & indulgentijs (Ecclesiasticos enim ritus dæmon ef-
 fingit) Bonzj pretio ingenti vendiderant, polliciti, si eo
 amictu, supremo die suo efferretur, omnibus noxis solu-
 tam, rectâ ad beatas Amidæ sedes proculdubio peruen-
 turam Aegrotum quemdam eius propinquum Ioannes
 inuenerat, cuius domi casu ipsa quoque tum aderat. Eam
 rogauit Ioannes acceri iuberet, si pauca de Redemptore ge-
 neris humani deque altera vita cognoscere cupiat. audi-
 turam se respondit mulier: verum enim uero falli, si quis
 idcirco se Christianam futuram existimet. Sed ubi dæ-
 monis malitiam, fraudes Amidæ, cui illa tantopere fide-
 ret, Euangelicam denique veritatem Ioannes aperuisset,
 ylaponica ingenia facile rationibus cedunt, eius ora-
 tionem mulier ita approbavit, ut lacrymis obortis bap-
 tismum continuo peteret. quid multa? solennes precatio-
 nes edidit, chartaceam illam tunicam, aliaque Bonzio
 sum scripta quæ diximus, ad Ioannem attulit comburê-
 da, ubi posthac sacrum fore nihil, aut religiosum affir-
 mans, præter nomen Iesu. ac deinde baptizata, tantam
 animi pietatem atque ardorem ostendit, ut cum uniuersos
 Christianos, tum eos præsertim, qui eam antea noue-
 rant, ingenti gaudio affecerit: quam metuebant prius,
 tunc autem metu duplicatum in amorem conuerso, ma-
 gnum diligunt: ac mirantur quæ prius præ imbecillitate
 corporis stare vix posset, eam nunc quotidie templum
 petentem, Angelicamque salutationem trecenties recitâ-
 rem, & singulis noctibus orandi causa bis è cubili surgê-
 rem. Eadem postea ad me Tacaxumam cum alijs Chri-
 stianis nauis contendit, ut rei diuinæ interesset, & gra-
 tum aliquod benedictum de ceræ, quam diximus, con-
 sacratæ particulam à nobis exposceret.

Hiscerebus, alijsque peractis, quas ego breuitatis cau-
 saparere, Fernandus ad me reuertit. Et quoniâ Firan-
 denses Christiani magno nostri desiderio tenebatur, mi-
 serunt per Regem à Christiana religione, cõtra q̄ initio
 k 4 sumus

simulauerat, alienum, in ea vrbe rem diuinam facere
 non licebat; supplicationibus habitis, & re cum Am-
 nio communicata, omnino visum est facien dum, pu-
 tem Fernandus eò se se conferret; vbi ille dum fidei
 officio retinet, labantes in fide confirmat, et hanc o-
 ceptis Christianis instituit; interea naues Lusitanor-
 dua in hanc oram è Sinis delata: quarum magistra et
 iniussu meo Firandi portum inuehi nollent, Rex rari-
 ne lucri coactus (nam alioqui, secus ac primis adu-
 nostri in Japonem annis simulauerat, & nobis, & Chri-
 stiano infensus est nomini) se mihi per quendam e-
 familiaribus excusauit, quod bellicis districtus negoti-
 nondum mihi salutem nūtiari iussisset; & simul magis
 pere petijt à me, vt Lusitanos, vrbs aditu ne prohiberet
 se primo quoque tempore de mea quoque introducere
 cum nauarchis acturum. Illi igitur, permittente me, ab-
 cendunt, & promissa ab Rege saepius exigunt, tem-
 are suo se exadificaturos recipiunt. Rex tergiversanti-
 rem extrahere, nosque iam aperte frustrari, cum eo ipso
 tempore oneraria, cui à sancta Cruce est nomē, aduen-
 sanē opportunē, nam & sacerdotes è Societate tres, Jo-
 chiozem Ficeredum, Balthasarem Acoftam, & Ioannem
 Capralē summa cum animi nostri voluptate ac laeti-
 nec opinantibus nobis aduexit, & occasionem optati-
 praeiuit Regis ab ea perfidia reuocandi. Hanc ego ca-
 uem actuatione quaesitam reperi in ipso cursu vela
 inflatis: & Petro quidem Almeidæ nauarcho parati-
 lenti eius prohibere, & in Societatem nostram obtem-
 tia, facile persuasum est, vt vela submitteret, & ve-
 demque sublisteret: mercatores autem siue nauarcho-
 nis nausea redioque, siue alia quauis de causa, nullis re-
 tionibus de sententiā deduci potuere quò minus, lapsis
 oppidum pererent, & mercimonia exponerent. mag-
 no illis ea descensio stetit: namq; à furibus igne aposto-
 cis eorum iniecto, non exigua mercium parte vel flamma
 ventoque saeuiente consumpra, vel etiam ab ipsa nauis
 bus inter eam trepidationē ablata, aue corū ceciderunt
 decem milliū damnum fecere. Interea Petrus Almeida, qui

qui iactis anchoris, ab oppido sex millia passuum stabat, rogatu meo Regi aperte denuntiat, se nisi nobis restitueris nequaquam appulsum. Rex autem, diu aliquot mora interpolata, ad extremum metuens, ne si rem diutius distulisset, magna rerum suarum iactura nauarchus alios portus peteret; nobis & urbem intrandi, & sacre ædis extruendæ potestatem fecit. Descendentibus nobis ad litus die natali D. Barptolemæi Apostoli, gratulatio ingens & à nautis Lusitanis significata est, & ab incolis Christianis, cum se præter spem, voti compositos factos viderent. Nos cum nauarchis & magno præterea comitatu Regem adiunimus, eique gratias egimus accepti sanè frigidè, quod dedit accepimus. inde Antonio eiusque matre salutata, ad instaurationem templi continuo animum adiecimus. ex onerarijs Lusitanorum tribus, pecunia in ædificationem interrogata, opus celeriter ad culmen perductum est. Itaque in eo templo natalem diem **MARIAE VIRGINIS** egimus Balthasar sacrificante, & magno omnium gaudio concionante. Tanto autem studio à nobis de hac firandæ commemoratione multis de causis laboratum est: primum quod ita mandauit Antonius Quadrius: deinde Christiani incolæ summa virtute ac religione homines deferantur: tum vt iacta à nobis in animis puerorum, qui sanè præstanti sunt indole, semina Christianæ doctrinæ, ad bonam frugem nostra opera perducant: postremò Lusitanorum etiam gratia, qui ad hoc tempus libentissimè comitant, ad merces distraendas ac diuendendas opportunissimum. Dum hæc ad faciendum geruntur, cognitum est Cosmum Turrianum Bungensis regis hortatu, atque auxilio ad oppidum humani regni Cochino cum peruenisse, eamque Ecclesiam, quam hostes affixerant, eiusdem Regis ope ac beneficio restitutam. Eo Melchior Ficerdus cum manibus ac litteris, quas afferebat ex India, ad Cosmum profectus est. Nec ita multo post Cosmus ad nos scripsit, vt sic ego & Balthasar Acosta veniremus; Caprali, &

Fernando Firandi relictis, quæ prima nauigandi faci-
tas fuerit, proficiscemur. atque ego me, nisi per meo-
terit peccata, Meacum ad Gasparem Vilelam mis-
iri confido. nam nostrorum hominum subdium
quod non ipse modo, sed etiam Meacensis vehemens
exoptant: quippe qui ad eum, sacrorum causa, et
tis vrbis amplissima partibus agere admodum ven-
Cuius profectò res gestæ satis declarant, nihil esse
arduum atque difficile, quod non animi robur ac per-
ueraria superet. Nam qui primis legationis suæ tempo-
bus, contumelijs, probis, lapidationibus nullo detra-
re appetitus, diuque vexatus constanti constantia, patri-
riaque profecit, non modò vt populo, sed etiam vrbis
cipibus, Regeque iam ipso æquo ac beneuolo vrbis
agro Meacensi intra quadragiesimum citreter lapide
electas septem instruit, multis è prima nobilitate ad Chri-
sti cultum adductis: magnum denique rei Christiane
studium in illis gentibus excitauit. Verum hæc, quæ
qua huius prouinciæ acta ex aliorum litteris scire co-
gnosceatis. Vos ego patres, fratresque mihi carissimos
Deum obsecro, vt vestris in sacrificijs precibusque me-
moriæ mei retineatis. Firando, Quarto Non. Octobris
MDLXIV.

IO ANNIS FERNANDI AD
Franciscum Petreum è Societa-
te Iesu.

si putabam vos de rebus Meacensibus
et Gasparis Vilelæ ipsius litteris cogita-
ros; tamẽ cum Christiani duo centi ho-
mines nuper ad nos Meaco venissent,
faciendum mihi existimavi, vt quæ ab
illis accepimus, tibi per litteras primo
quoque tempore exponerem. Anno superiore, cum Gas-
par ad Bonziocum furorem atque imperum declina-
dum, ex vrbe Meaco Sacaium Christianorum docu-
tu precibusque se recepisset; D. dacus quidam